

ACC. N:R. M. 9052:1-74.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Sten Borg
 Härad: _____ Adress: St. Östergatan 20 Ystad
 Socken: Ystad Berättat av: Carolina Nilsson
 Uppteckningsår: 1943 Född år 1862 i Ystad

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Hobergsgrubben.

s. 1.

Visor.

s. 5-71.

Sagor om den kloke flickan.

s. 72-74.

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR M. 9052 /

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Jag hade en svåger som hette Per Nilsson. Han var född i Onslunda år 1857. Dom bruka kalla honom Per Storing. Han bodde i all sin tid i Onslunda. Han kunde berätta många historier och han har berättat det som jag nu skall berätta.

Hobergsgubben.

På Gottland låg där ett stort berg och i det bodde ett troll som dom bruka kalla för Hobergsgubben. I närheten av berget bodde där en torpare som hade nån slags affärer med trollet som ofta hjälpte honom. Så en gång hade torparens hustru fått en son och det skulle bli barndop. När torparen då skulle bjuda faddrar så ville han inte bjuda Hobergsgubben för han var rädd att han skulle äta upp all maten. Men han visste inte hur han skulle bära sej åt för att komma undan utan att trollet skulle bli förnärmat. Men torparen hade en dräng

A₂ 1165

ACC. NR M. 9052:2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

19
som erbjöd sej hjälpa honom så att trollet inte skulle komma och inte heller skulle bli argt. Torparen blev glad och lova drängen en belöning om han lyckades. Drängen bad att få en tom säck och begav sej sen iväg till Hobergsgubben. När han kom dit så hälsa han på trollet och bad att få lite fisk i säcken till sin husbonde men det skulle vara stora fiskar. Hobergsgubben undra då varför det skulle vara stora fiskar. Drängen sa att det skulle bli barndop i gården och så passade han på att bjuda Hobergsgubben till fadder. Trollet blev mycket smickrat och tackade och sa att han skulle komma. Men så ville han veta vem som mer skulle komma och bli fadder. Drängen så då att Sankte Per skulle komma. Trollet ville då först inte vara med men så tyckte han att det var en stor ära att bli bjuden till fadder så han skulle komma ändå. Så sa drängen att Sankt Mikael skulle också vara fadder. Då drog sej trollet ännu mer för att komma men sa till slut att han skulle komma. Men så fråga trollet om dom inte skulle

ACC. NR M. 9052:3.

3.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ha nån musik på barndopet. Jo dom skulle ha trumslagarn,
sa drängen. Men då ville trollet inte alls vara med. Han
hade en gång råkat ut för trumslagarn och då hade han fått
benet avslaget. /Trumslagarn var åskan./ Men så fråga
trollet om dom inte bruka ge faddergåva vid barndop. Drängen
svara att det bruka dom. Då gick Hobergsgubben efter en
skövel silverdalrar och lade i säcken och fråga om dom bruka
ge mer. Drängen sa att det fanns nog dom som gav mer. Då tog
trollet en skövel till och la i säcken, men drängen sa att det fanns
dom som gav ännu mer. Så la trollet en skövel pengar till i
säcken och då orka drängen inte bära mer utan han gick hem
till sin husbonde och berätta hur det hade gått. Och husbonden
~~håller~~ blev glad och gav drängen en riklig belöning.

ACC. N:R M. 9052 4.

4
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Följande visor ha enligt sagesmannen varit populära på
1880-talet och sjungits på arbetarföreningen i Ystad.

Stadens arbetarungdom samlades ofta på arbetarföreningen
för att roa sig med sång och dans.

ACC. NR M. 9052:5

5
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Beväringsvisa för 1883.

1. Jag hälsar Er, beväringar,

Välkomna hit i år,

Ni som dragit har från hemmets härd

Och nu i ledet står. --

Nu vi skola visa alle man

Att mod i bröst vi har

Och att man än oss kalla kan

Vårt fosterlands försvar.

;; "Hurra för Sverge

Och för dess landförsyar,

Vi nu skola visa alle man

Att mod i bröst vi har". ;;

ACC. N:R M. 9052:6.

6
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2. Ty det alltid huvudsumman är
Exercerad man att bli,
Nu trumslagarn uppå trumman slår.
Uti ledet ställas vi.
Ett "Giv akt!" -- man kommenderar oss
Stå nu rak i ryggen du
"Framåt marsch!" -- Vi nu marschera fram
Och räknar "ett och tu".
!! Hurra för Sverige etc.
3. Nu blir "halt -- på stället vila!" -- Och
Vi nu få marschera in
Och hälsa på vår mästerkock
Så glada uti sinn,
Sedan ärter raskt man spisa får
Alla som ej matsäck har,

ACC. NR M. 9052:7

7
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Sen en lustig visa sjunga vi

Och taga oss en klar

!! Hurra för Sverge etc.

4.

Utav flickor finnas många här

Som är trevliga också

Uti hast man lätt kan bliva kär

När bland oss de hurtigt gå.

Sedan vi i dansen svänga om

Hej! -- vad det går lustigt till

Blott ett friskt och glatt humör man har

Ja tro mig den som vill.

!! Hurra för Sverge etc.

ACC. NR M. 9052:8.

5. Se, minsan, där kommer korporaln
Ty klockan redan tio slår,
Och skriker: "Är ni splitter gal'n
Som ej till lägret går? --
Er genast nu till kojs begiv
Och alla flickor given Hin ,
Vår kapten tål ej ett sådant liv."
Ryter han med butter min.
!! Hurra för Sverge etc.

6. Men vår flicka sakna vi förstås
Hon är i drömmen hos oss blott.
Från vår ljuva vila vi väcks opp
Av ett väldigt morgonskott,
Man i "röda rappet" färdig är
Och i kronans kläder står.

8

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R M. 9052:9.

Sen vi lära sköta vårt gevär

Och att rak i ledet gå.

!! Hurra för Sverige etc.

7.

Mina vänner kommen alla hit

Och köp av mig en säng

Författarn som jag känner mycket väl

Har ej gjort vilan lång

Endast tolv öre kostar den

För dyrt det icke är.

Sjung den sedan om och om igen

Till tack för mitt besvär.

!! Hurra för Sverige

Och för dess landförsvar

Vi nu skola visa alle man

Att mod i bröst vi har. !!

9
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R M. 9052: 10.

Sjömansvisa.

10
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1. En visa vi nu sjunga vill som är alldeles ny
Den handlar om fem ynglingar från stora Ystad by
Vi riggade frå i Ystad för att till sjöss sen gå
I tjocka vi utkommo och luras måste då.
2. När skutan den var redo vi hann ju knappt ombord
Och våra flickor önskade att resan den var gjord
Att en gång komma åter på bal i Tivoli
Det önskade nog mången och även ville vi.
3. Ajö med eder alla som uppå kajen står
Glöm intet att värdera vad en sjöman lida får
Vi börjar nu vår resa i detta stolta skipp
Och många tårar fälldes då vi från Ystad gick.

ACC. NR M. 9052: //.

//
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4. Bogserångaren Hurtig som släpade oss ut
Och fiskare och sjöfolk de hjälpte oss till slut
På dimman vi ju voro det kunde var en se
Vi äntrade till väders och sprungo jämt på sne.
5. Kaptenens namn var Kroman en mycket snäller man
Han stod ju själv och ropte folket an
Han sade skota marseil och hissa klyvaren upp
Och även så vårt storseil och masanen upp.
6. När klockan den slog åtta en vakt till kojs fick gå
Den andra vakten måste på däck vara då
Att passa våra segel och styra kors vi fick
Till Dragör redd vi kommo till ankars där vi gick.

ACC. N:R M. 9052:12

12
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7. Den andra dagens morgon vi orderna då fick
Att båten nederfira och det gick allt med skick
Tre man i båten gingo till Dragörs hamn vi kom
Att proviantera brännvin och därtill lite rom.
8. När vi ombord då kommo vi hissa båten opp
Och lyfte skippets ankar och sträckte seil i topp
Och Ven vi sen passerade samt Helsingör också
Vår kurs vi sedan styrde mot Nordsjöns böljor blå.
9. Den fjärde mars om morgonen vi Skagen hade väst
Och seglare om varandra men Norden den var värst
Ty vinden var oss gynnande den var ifrån nordost
Vi länsade fyra dagar mot Englands stolta kust.

ACC. N:R M. 9052:13.

13

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

10. En kutter vi i sikte fick han kom mot skippet hin

Han prisade kaptenen om lots till Grevensind

Till Grevensind vi kommo vi skiftade om lots

Som oss till London förde och reste sen sin kos.

11. Har någon lust att veta vem visan diktat har

Så haver det fem ynglingar som uppå Norden far

Vi äro alla glada allt intill denna stund

Kanske vi träffas åter i någon gröner lund.

ACC. N:R M. 9052: 14.

Lantlivet och Stadslivet.

Hur trevligt och roligt kan lantmannen ha
när grädan han skördar och allting går bra,
Då gläds han och jublar då är han förnöjd
han stoppar sin pipa och rökar med fröjd.

Om våren han plöjer om hösten han sår
och skiftar med trädan från år till år
om sommarn på ängen han räfsar och slår
och arbetet drives av stora och små.

Om vintern då tröskas då bakas då bryggs
ty julöl ej saknas på lantmannens bygd
och därtill han slaktar både oxar och svin
och stugan den skuras och hålles så fin.

19.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Och seldonen putsas och hästen han skos
sen skynda de bort var en till sin ros
samt pigor och drängar få ock vara med
och lära sig lantmannens bröllop och sed.

I staden där är också roligt ibland
blott börsen är fylld med riksdalrarne blank
och kläder och skodon på nyer fason
samt guldur med kedja som blänker mot soln.

Ja flickor det finnes av tusende slag
som man kan få välja allt efter behag
en del går för pengar en del går på krits
men allmänt så vill de ha fästman med snits.

ACC. N:R M. 9052:16.

16

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Hur ljuvligt och roligt där är på den trakt
där staden är grundad som Borger anlagt
där ser man mång kyka med gyllene prakt
och därnäst är slottet med lejon på vakt.

Å järnbanan även där har fin pasad
som man kan få åka från stad och till stad
Den ilar mit vinden som snön går för tö
så åka de alla på land och på sjö.

På Djurgårn om sommarn är full promenad
med pigor och damer som komma från stan
på slätten där går de sin första visit
och sen kan man se dem uti tivoliit.

ACC. NR M. 9052:17.

17,
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ja där är så många förnöjsamma ting
en bana som dansas och en åks omkring
Ja vad kan de väl vilja önska sig mer
jo endast en sprättig och fin kavaljer.

Och länst förbi slätten en byst där ock står
som firats åt Bellman vart endaste år
då ser man buteljer som riktas mot kind
så färgade vattnet det forsar omkring.

Nu slutar jag visan allt för denna gång
ty annars så skulle de bli allt för lång
Ja rösten den darrar och strupen är torr
så nu kan man riktigt behöva en knorr.

ACC. N:R M. 9052:18.

Pigan som trampade på brödet.

1. Med sorgse ton jag sjunga vill
om ett förfärligt under
du som det hör märk noga till
och minns det alla stunder
I Sibau by vid Pene strand.
i Pommern; det tyska land
skall saken vara händer.

En fattig bonde bodde där
och barn han hade många
som gjorde honom stort besvär
om bröd han nödgas gånga
men äldsta dottern av sin far
samt mor och syskon avsked tar
och ger sig bort att tjäna.

18.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R M. 9052:19.

Densamma kände icke sig
sen hon sig själv fick råda
men rusad oförsiktig
i kropps- och själavåda
ty all sin lön hon kunde få
till prakt och ståt den skulle gå
och till högfärdig levnad.

Husbonden sade: Piga kär
låt sådant högmod falla
betänk av vad för folk du är
vad kan man dig väl kalla?

Blir något övrigt av din lön
så giv din far det är min bön
han tigger ju sin föda.

19.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R M. 9052:20.

Hon svarte: jag är ung och schön
men granna kläder felar
vad vill förslå min lilla lön
om jag med far min delar?
Som andra skall jag klädder gå
ej något tar jag någon frå
men själver det förtjänar.

En tid därefter hände sig
att gamla fadren dödde
då modren som sig ömkelig
på käpp och krycka stödde
bad dottren som var tämlig rik
till graven hjälpa fadrens lik
som barnslig dygd befaller.

20.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. NR M. 9052:21

21.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Hon hade då på fjorton år
sig mycket gott förvärvat
om hon med högmodssynden svår
Guds gåvor ej fördärvat
Hon sade: Det mig går ej an
begraven som I kan
men jag mitt mynt ej skingrar.

Jag bör på nästa marknadsdag
mig nya kläder köpa
ej passar det mig då att jag
därtill om lån skall löpa

Hur jag går klädder var man ser
stor sak vad grav man gubben ger
ej någon därom sköter.

ACC. NR M. 9052:22.

22.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Då hennes fru slik hårdhet såg
hon mera ädelt tänkte
barmhärtig i sin hela håg
hon mat och pengar skänkte
varav den arma kvinnan då
hugsvalad mände genast gå
sin döda att begrava.

Till fadder pigan buden blev
hon därför väl sig prydde
gav Gud och dygden skiljobrev
och högmodsandan lydde
Dess fru gav henne tvenne bröd
att ge sin mor som led stor nöd
och sådan hjälp behövde.

ACC. N:R M. 9052:23.

När hon ett stycke hade gått
och harmsen bröden burit
sin frus barmhärtighet försmått
på modren häftigt svurit
kom hon där vägen oren var
märk vad för medel hon då tar
att röda skorna spara.

Här finns ej sten här finns ej spång
varpå hon kunde kliva
gå kring blev vägen alltför lång
ej smutsig vill hon bliva
ty lägger hon de bröden så
att hon på dem kund' torrskodd gå
men hämden redan sträckte.

23
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. NR M. 9052:24

Dess fötter fastna genast kvar
när hon på brödet träder
på benen hon förgäves drar
hon bannas svär och häder
ty som en stor och jordfast sten
orörlig är så hennes ben
i marken sig och fäste.

När hon sig såled's straffad ser
begynner hon att gråta
av jord och himmel hjälp hon ber
med bleka kinder våta
allt folk till kyrkan skulle gå
så sällsam syn de undra på
och för varann förkunna.

24
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R M. 9052: 25.

Vid slutad gudstjänst folket går
att detta under skåda
man ser var synderskan hon står
och kan sig inte råda
om hjälp hon tigger varje man
de bjuda till men ingen kan
dess fot från marken röra.

De fromme rådde henne till
allvarlig bättring göra
bekänna synden ty då vill
Gud arma syndarn höra

Hon ropte då: Jag usla barn
har själv mig snärjt i syndens garn
för tjänsten jag nu lönas.

25.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. NR M. 9052:26.

Guds ord jag aldrig älskat har
vad prästen sagt föraktat
bedrövat både mor och far
världslustan eftertraktat.

Guds gåvors missbruk var min lust
nu mättas jag av kval och pust
och sådant allt med rätta.

I människor som på mig se
låt detta eder lära
att man bör Gudi dyrkan ge
föräldrar skall man ära

Fly högmod som en rot till allt
som görs emot vad Gud befallt
bli'n av min ofärd visa.

26
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R M. 9052:27.

Knappt kunde hon de sista ord

med bruten röst framföra

förrän den eljest fasta gord

begynte sig att röra

Hon knäppte sina händer hop

och sjönk så neder i en grop

som henne strax betäckte.

O människor betänken er

högfärden låten fara

och girigheten som man ser

är ock en farlig snara

låt pigans ofärd varna er

från synd och stolthet mer och mer

till dygd och gudlig levnad.

27
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. NR M. 9052: 28.

Petter Jönssons resa till Amerika.

Och Peter Jönsson ^{han} såg i "Fäderneslandet"

att ämbetsmännen förstört det nordiska landet

Då blev han ledsen och tänkte: Jäkeln anamma
jag tror jag kilar min väg och det med detsamma.

Han tog sin plunta och stoppad matsäck i kistan
och av polisen hans namn blev uppsatt på listan
Ur vänstra ögat han strök bort tåren med vanten
tog Gud i hågen och gav sig ut på Atlanten.

Han ville bort till det stora landet i väster
där ingen kung fanns och inga kittsliga präster
Där man får sova och äta fläsk och potatis
och sen med flottet kan smörja stövlarna gratis.

28
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R M. 9052:29.

Där ingen länsman törs stöta bonden för pannan
och renat brännvin kan fås för sex styver kannan
där mera pengar^{det} finns än loppor i Trosa
dit ville Petter, och dit han styrde sin kosa.

På skeppet stod han och liksom höll sig för magen
förty hans själ var^{ut} av ångest betagen
det stod ej till att gå ned och lägga sig heller
ty stormen blåser som bara hin när det gäller.

Ett gudslån om man ej räknar oxstek och limpa
han ej fått i sig och våt han var som en simpa
uti sitt fårskinn han utgöt hela sin suckan och
och snyfta bittert; Ack den som vore vid luckan.

29.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. NR M. 9052:30.

I våta byxor han stod vid masten och lipa
det var så kallt så och magen började knipa
Då kom en båtsman ^{och} tog Petter Jönsson i nacken
liksom en hundvalp och flängde ner en på backen.

Där låg nu Petter och vattnet skvalpade om en
och själv han trodde hans sista timme var kommen
men båtsman skratta och ropade till hans öra
"Vad tusan skulle du på galejan och göra."

Men stormen tystna och solen sken över skutan
då vakna Petter och trilla ner i kajutan
han tog en långsup, tog två, kröp ner under täcket
och på tre veckor han sen ej syntes på däck.

30.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R M. 9052:31.

3/
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Först när i Newyork på reddan skutan låg inne
kröp Petter fram, ack men magerlagd som en pinne.
Med sorgsna blickar han mätte förskinnets stroppar
och bad för Guds skull om några kolera droppar.

I Castlegarden han slog sig ner vid sin kista
och åt och drack så han kunnat andan sin mista
så bar han kistan och alltihop till en jude
som sa, Mein herr firti daler kan jak wol bjude.

Men Petter Jönsson till hamnen styrde sin kosa
och da'n därpå reste han tillbaka till Trosa
och förr ska solen väl spricka ^{sönder} i kanten,
^{färdig} än Petter far ut igen på Atlanten.

ACC. N:R M. 9052:32.

En man på 80 år.

En man på åttio år

:: Är du med på den? ::

En adertonårig fru han får

är du med - är du med på den?

Hon föder honom en präktig son

:: Är du med på den? ::

Så tjock och rund så röd och skön

Är du med - är du med på den?

En unger vän den fruen har

:: Är du med på den? ::

Folk säger att han är husar

är du med - är du med på den?

Och pigan ser honom komma titt

:: Är du med på den? ::

Och kyssa fruen ganska fritt

Är du med - är du med på den?

32.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R M. 9052:33.

33

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Den gamle var så evigt glad

:: Är du med på den? ::

Han tänkte denne soldat

Är du med - är du med på den?

Kan underhålla mutter när

:: Är du med på den? ::

I klubben jag min toddy förtär

Är du med - är du med på den?

"Min söte man skall du nu bort?"

:: Är du med på den? ::

" Ack mutter ja fast det är hårt

Är du med - är du med på den?

Men jag har bett husaren att

:: Är du med på den? ::

han underhåller dig min skatt

Är du med - är du med på den?

ACC. N:R M. 9052:34

34
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ack, suckade frun, käre man

:: Är du med på den? ::

Tror du att det går an?

Är du med - är du med på den?

Jag tåler honom ej, men när du så vill

:: Är du med på den? ::

Så skall han få lära mig ett spel

Är du med - är du med på den?

Så gick den gamle narren

:: Är du med på den? ::

Och så kom han husaren

Är du med - är du med på den?

Han lärde fruen spela schack så att

:: Är du med på den? ::

ACC. NR M.9052:35.

Till sist hon gjorde honom matt

Är du med - är du med på den?

När mannen så kom hem igen

;; Är du med på den? ;;

Så sade hon: Min söte vän

Är du med - är du med på den?

Kyss först din egen lille dräng

;; Är du med på den? ;;

Och laga dig sen i säng

Är du med - är du med på den?

Så gick det gott i denna krets

;; Är du med på den? ;;

Och alla fann sig väl tillfreds

Är du med - är du med på den?

Den gamle bort med döden gick

;; Är du med på den? ;;

Och fruen hon sin husar fick

Är du med - är du med på den?

helt enkelt enbart en

35.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R M.9052:36.

Pelles Stockholmsresa.

Nitton år var jag då kärleken brände
uti hägen trots som någon yngling här på jord
resa jag vill och bindeln ^{P/}sände
uppå ryggen, vandra trygger
upp till högre nord
Usch ja, tänkte jag
det är ganska bra
fattas bara, fattas bara flickan söker jag.

Pappa och mamma dessa kära båda
ofta sagt mig akta Per dig uti Stockholms stad
Vi vilja vänligt kära Per dig råda
hemma bliva och dig giva
till jordbrukarkarl
Men jag lyssna ej
jag blott svarte nej
farfarsarvet speciedaler hundra gav de mej.

36

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R M. 9052:37.

32

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Snart var jag framme i den stora staden

börja undra mycket fundera uppå husen

Gatorna långa såg jah hela raden

ej jag visste, ej jag visste

hamna skulle jag

Mötermig så kärt

flickan skön och smärt

Jag betagen i behagen följde henne tvärt.

Uti en gränd så mörk och trång förresten

förde hon mig förde hon mig tvenne trappor opp

Jag var så glad som självaste prästen

tyckte att jag, tyckte att jag

kom i himlen blott

Dig min kära vän

känner jag igen

du är Pelle, du är Pelle ifrån Roslagen.

ACC. N:R M. 9052:38.

38

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Glad var jag nu att äga denna flicka
som så vänligt, som så vämligt mig härbärke gav
Dagar de gingo, äta älska dricka
pengar fanns det uti fickan
räcka nog minsann
Kär jag riktigt var
i min flicka rar
tänkte gifta, tänkte gifta mig en vacker dag.

Kärlek och vin muntra glada sånger
trivas skulle trivas skulle i vårt enkla hem
ej du skall få någon minsta änger
över att du, över att du
blivit här min vän
Jag skall köpa hus
du skall stöpa ljus
och små piltar och små piltar ge oss sällhetsrus.

ACC. N:R M. 9052:39.

39.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

En vacker dag det var sent om kvällen
hem jag lunka hem jag lunka till min flicka glad
stjärnorna blänkte uppå himlapällen
och jag möter, och jag möter
kan ni gissa vad
flickan med en sprätt
arm i arm så nätt
Kär Pelle, kära Pelle glöm mig sa hon nu.

Slagen jag blev liksom utav åskan
snart jag hade snart jag hade inga pengar kvar
tog mitt parti glömde bort i brådskan
farväl taga farväl taga
utav Stockholms stad
Hem jag reste ju
tog mig där en fru
lycklig är jag, lycklig är jag med min maka nu.

ACC. N:R M. 9052:40.

Vallflickans /Lantflickans/ klagan.

Förgäves uppå stigen jag dig att möta går
jag lyssnar, ropar och jag lyssnar åter
det vädret är som blåser det böljan är som slår
men vännens röst sig icke höra låter
och skyarna de går på himmelen den blå
så vandra mina tankar och ingen vila få
så länge jag ej finner den jag söker.

En tid det var så roligt, den tid försvunnen är
då vänskap du till mig i hjärtat hyste
Gick jag i skogen /lunden/ då var du för mig där
Jag minnes himmlens stjärnor som oss lyste
och löftet du mig gav att bli min tröst och stav
ja om det vore större än det stora vida hav
det rymde aldrig glädjen som jag kände.

40
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Littera?

ACC. NR M. 9052: 41.

41.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ja jag har älskat fader och jag har älskat mor
men dig jag älskat högre än jag borde
ty aldrig här i världen någon kärlek finns så stor
Kanhända att jag däri synder gjorde
Min mor jag gråtit har och jag har sört min far
men aldrig större smärta jag i mitt hjärta bar
än den mig vännen gjort som mig besvikit.

En vinter har förflutit den vintern var mig lång
jag önskade den mången gång till ända
Du var i mina tankar /drömmar/ du var uti min sång
du var i mina tankar vid min slända
men våren återkom fast glädjelös och tom
en ann har fått ditt hjärta som var min egendom
jag aldrig därpå tänker utan tårar.

ACC. NR M. 9052: 42.

42.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Och solen ser jag smälta på bergen is och snö
till klara vattenbäckar som försvinna

Men i ditt kalla hjärta kan hon ej göra tä
att dina ögons källor mände rinna

Liljorna de gro och fåglarna i ro
de kvittra uppå kvisten och bygga sina bo
men jag går ensam sorgsen stackars flicka.

När duvan blivit änka hon sig till freds ej ger
och hennes hjärtesorg kan ingen lisa
men döden henne finner när solen skridit ner
och slutar hennes kval och klagovisa

Som hennes domnar av mitt hjärta i sitt kval
och liksom gröna trädet som fälldes i sin sav
skall snart mina unga hjärteblod förstena.

ACC. NR M. 9052:43.

43
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Farväl min forna sällhet, farväl du falska vän
jag dig förlåta kan men aldrig glömma
du mig har övergivit men jag dig älskar än
jag känner det på tårarna som strömma
Du skall min bår kanske med torra ögon se
men bli de förr ej våta så bliva de väl det
när du inför din Gud en gång skall svara.

Farväl I klara stjärnor, I liljor små farväl
farväl du lilla siska med din tunga
ty snart i himmelriket Gud give det så väl
de heliga Guds änglar för mig sjunga
Farväl du gröna strand jag suttit på ibland
åt vännen plockat rosor och knutit önskaband
farväl allt vad jag hållit kärt på jorden.

ACC. N:R M. 9052:44.

Flickans kärlek.

Men se vad himlen strålar klar och blå

- tänk den som mången annan finge gå
att höra näktergalens sång i kväll
- Ack söta mamma bara du är snäll.

Så talte här den sköna Emma nyss

och tryckte så på modrens hand en kyss

- men pappa hörde vad en gunstling bad
låt flickan gå han till sin gumma så'd.

Vid modrens ja den sköna Emma log

och hatt och handskar i en blink hon tog

- men far och mor de gingo med
- en ganska god med tråkig sed.

44

LUNDS. UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

*7 flera de-
taljer miss-
uppfattad.*

ACC. NR M. 9052: 45

45
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

- Så gingo de till villan där du vet
men då blev lilla Emmas kind så het
Skönt ljudet slagen uti sommarnatt
- de gick allt närmare där fågeln satt.

Och pappa gjorde genast då sin rund

- men vände åter om igen en stund
han gladligt sade kom så får du se
hur näktergalen fångas ett tu tre.
- Han förde frun där bortom till en bäck
där såg de Emma stå så skön så täck
- med näktergalen med en ungersven
som kyssar gav och kyssar fick igen.

ACC. N:R M. 9052:46.

46
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Då slog förskräckt frun sina händer hop
och ville genast giva till ett rop
men pappa sade lugna dig Sofi

- vi hört på näktergalemen även vi.
- Men vad tror du att saken tar till slut
för innan årets dagar lupit ut
sågs unga Emma såsom brud så säll
- ty hon vill höra näktergal'n var kväll.

Det var en gång då kärleken var ren
så ren som vita liljan på en gren

- Du lilla oskuldsblomma vissnat har
- men endast endast kärleken står kvar.

ACC. NR M. 9052:47.

47
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Varför skall smärtan jämt här inne bo
i detta kval jag finner ingen ro

✓ Ja blott att plåga detta arma bröst
i hela världen har jag ingen tröst.

✓ Snart ack snart skall bojan läggas ner
inom den gröna kullen som du ser
✓ O vila där så söt så söt så säll
- tills klockan slagit har i kväll.

ACC. NR M. 9052: 48.

Kvinnans klagan.

Ja fordom sade mamma

Ack hör mitt kära barn

akta dig att falla uti mannens garn

akta dig att tro uppå mannens falska ord

ty uti mannens hjärta alls ingen kärlek bor.

Skall det vara klädning

eller nya band

varje skilling räknas skall ur mannens hand

Knot man jämt får höra

svaret blir så här jag harainga penningar

och är ej mera kär

48.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R M. 9052:49.

49.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Fordom fick jag blombuketter
utav alla slag
allting skulle då göras efter mitt behag
Nu jag inga flera blombuketter ser
och min smak den aldrig efterfrågas mer.

Ja nu det bara heter
ack laga kära du
att jag får min middag precis på slaget tu
sedan skall jag resa bort till en god vän
och kanske kommer sent uti afton hem igen.

Skall jag nu sitta hemma
hemma, hemma jämt
nej det gör jag aldrig, nej det är bestämt
Skall jag då sitta hemma hemma som en träl
nej det gör jag aldrig. Farväl, farväl, farväl.

ACC. N:R M. 9052:50.

Den kära Maria.

Ack kära Maria du öppna för mig
och låt mig här ute ej stå
den rysligt kalla den nordiska vind
den ryser från topp och till tå
Vad skadar det dig om du öppnar för mig
snart höra vi fåglarnas ljuvliga skri
Maria du öppna för mig.

Vad är det för jämmer och ömkeligt tal
du står här och bråkar med mig
Jag beder dig snart ~~xxx~~ från dörren att gå
du störrer min nattliga frid
Gå genast därhän du trolösa vän
gå bort men kom aldrig igen.

— . — . — . — . — . — .

50
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

En versnad
Julius

ACC. NR M. 9052:51

51
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Är detta min Maria som avarar mig så
som för mig varit så kär
av sorg och bekymmer jag knappast kan gå
jag vet ej vad orsaken är
Jag vet inte nu varken tid eller stund
att jag haver gjort dig det minste emot
varför har du blivit så vred.

Ack kära Maria du minns väl den gång
vi satt under linden så grön
vi hörde på fåglarnas ljuvliga sång
vi svuro varandra vår ed
Och sedan mot mig så vänlig och mild
besökte mig alltid med yppersta flit
glöm aldrig den edsvurna tid.

ACC. N:R M. 9052:52.

59
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ack kära min gosse förlåt mig mitt skämt
jag därom så hjärtligen ber
hru kunde du tro att jag dig har förglömt
för dig vill jag öppna min dörr
Kom in till min barm min säng är så varm
jag hoppas att mor ej skall väckas av harm
kom låt mig få trösta dig nu.

Min sorg och bekymmer de genast bortfly
om du älskar mig på nytt
men kära Maria gör aldrig så mer
som du en gång har gjort emot mig
Men kärlekens tvång det lättnar en gång
men vägen förkortas bland fåglarnas sång
de nattliga fåglarnas sång.

ACC. NR M. 9052:53.

Kärleksvisa.

Varför låter du den lampan slockna
som så klar uti lågan brann
du är så falsker uti ditt hjärta
för du har tatt en annan i din famn.

Och när du friar så var försiktig
och när du talar så var uppriktig
och när jag långt bort ifrån dig far
så tänk på vännen som vill dö för dig.

Ack om jag finge dig till min vän äga
som jag hade satt tro och kärlek till
så finns här ingen annan som kan tvinga mig att taga
en som jag intet vill.

53.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Förvanskad!

ACC. N:R M. 9052:54

Du syns så fager för minna ögon
som tusen liljor sutto på en kvist
ack om jag tinge dig till min vän äga
för dig så skulle jag säga all min brist.

Och kläder jag mig i stolta kläder
så säger folket jag högfärdig är
och om jag talar med en annan flicka
så säga de dig att jag har henne kär.

Låt folket säga ja vad de vilja
jag bryr mig alls intet om folkets prat
blott jag min ära kan bevара
och få den vännen jag håller kär.

54
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R M. 9052: 55.

55
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Och tack för kyssen du min lilla tärna
du är så nätter och vill så gärna
må jämt din vandring på stigen ställa
och himlens änglar omfamna dig.

ACC. NR M. 9052:56.

Visa.

När jag som många andra på havet vandra må
så långt ifrån min hemort på ocean den blå
bland främmande nationer jagtsökadskalle mitt bröd
förutan någa⁴ vänner som tröstar mig i nöd.

I sällskap får jag vara bland engelsmän här
samt afrikanare, negrer som jämt mitt sällskap är
därtill finns ock spanjorer portugeser ävan så
samt alla slags nationer under himmelen den blå.

När jag från hemmet reste en vän jag hade kär
och henne i hjärtat för varje dag jag bär
när stormen häftigt rasar och sjön mot skeppet slår
när som jag rodret släpper och sen på utkik går.

56.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. NR M. 9052:57

57.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

När som vi bli uttörnade och seglen reva skall
jag springer raskt på nocken och lägger "steckhultan"
En resa från Ostindien till England vi gick
ett brev ifrån min broder på samma gång jag fick.

Han sade gode broder jag dig berätta kan
att flickan din har tagit en annan fästeman
Jag kan ej ut beskriva hur ledsen jag då blev
jag tänkte på de orden som han nu till mig skrev.

Jag läste alla breven som jag från henne fått
det tydligt står i rader att du mitt hjärta fått
Nu har jag det beslutit att ej till Sverige gå
därför så tar jag hyra och till Ostindien går.

ACC. NR M. 9052:58.

58.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Men jag vill hem och skåda en gång min gamla mor
därför jag hemåt reser i denna vintrens tid
men aldrig skall den flickan nu mera narra mig
ty flickans kärlek varar blott en månads tid.

Och är man längre borta så har hon ändrat sig
Var jag får mig en flicka det vet allenast Gud
På himlen blå och på havets stolta fält
min lott har så tillfallit min Gud har så bestämt.

Att detta det är sanning det ingen tvivla kan
det har jag själver skrivit allt med min högra hand
Mitt namn vill jag ej teckna det passar intet sig
och vad jag sen gör hemma det angår intet dig.

ACC. N:R M. 9052:59.

Skogsflickan.

O vad en skogsflicka ändå är lycklig
när sommaren nalkas och träden slå ut
buskarna knoppas och vårvindar svalla
fåglarna sjunga att vintren är slut.

Skogsflickan nu känner åter sig liva
hon liksom träden och blommorna små
och hon vill aldrig sin skog övergiva
om det i rad bleve vintrarna två.

39
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R M. 9052:60.

60

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

När solen den skin över trädens toppar
och bäcken den brusar från morgon till kväll
och fåglarna glada från gren till gren hoppar
då varder en skogsflicka lycklig och säll

Avundsvärd är ju en skogsflickas lycka
glad hon kan slumra bland blommor och bär
och ingen ovän hon här nödgas frukta
därför hon håller ock skogen så kär.

ACC. N:R **M. 9052:61.**

Fö ljande visa behandlar lokala förhållanden i Ystad och
sjöngs vid fackföreningens fest 1891.

Om ni vill lyssna så skall jag sjunga
en liten visa jag diktat har
om hur vår framtid skall snart förkunna
att som för dumma vi levet har
må ljus och frihet vår lösen vara
och må vår tankegång ej stå still
i annat fall få vi leva bara
på va'n och salt med potatis till

Fast fattigdom man nu för tiden
avhjälpa vill uppå alla sätt
den kan ej minskas förrän med tiden
vi undfå alla vår största rätt.

61

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R M. 9052: 62.

vad hjälper väl med det Elberfeldska
så länge alla ej rösta få
först då vi organiserats alla
en fattig mer ej kan finnas då.

Man strävar jämt att fullkomlig bliva
båd inom fack och i stadens tjänst
men händer dock man sin tid vill driva
där fårull säljes - det är befängd -
och kan ej mera man avancera
då är det tydligt ja riktigt klart
man får en tanke att emigrera
och lämnar björnar med största fart.

62
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R M. 9052:63.

Föreningar uti långa rader
här bildas det nu en var kan se
och om vi festa och dra vår spader
vi finna starkast goodtemplare
men tänk om alla vill nyktra vara
hur går det då med hotell Prins Carl
den sak vi ämna att få förklara
på nästa stundande riksdagsval.

Förenad kan var och en nu bliva
för utan präst och andäktigt tal
tack vare nutidens fria sida
får var och en göra fritt sitt val
men ack om alla den tanken fatta
sig vilja gifta förutan krus
ska vi väl ändå åt präster skatta
att de få leva i sus och dus.

63.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. NR M. 9052:64

Och salig kan var och en nu bliva
i den arme som Booth ~~xxx~~ bildat har
och från soldat kan man ledigt kliva
till löjtnant blott man ej pungen spar.
Men andaktsfull måste man sig visa
och sälja Stridsrop i dussintal
att sådant synes dock mig bevisa
att övre våningen den är skral.

Vi lagar hava som äro visa
som hålla ordning på bästa sätt
ty genom dem kan man folket risa
när de för mycket vill ha sin rätt
om någon usling åt barn och maka
stjäl en bit bröd att ej dö av svält
strax blir han burad och får nog smaka
att med vår lag är det välbeställt.

64.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R M. 9052:65.

Men om en man av den fina världen
av misstag hugger en million
och det blir upptäckt strax ställes färden
Atlanten över och ner till bron
förklädd han skickas utav polisen
som står och bugar med hatt i hand
och strax nedtystar man hela krisen
tills tjuven hunnit till ett annat land.

Av alla länder som finns på jorden
vårt gamla Sverige det bästa är
ty frihet blomstrar i gamla nordén
och frihet är ju för svensken kär
ja vi få göra vad oss behagar
få äta, dricka om vi nå't ha
och gratis ljus få vi alla dagar
och luft och regn ja allt är ju bra.

65
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. NR M. 9052:66.

Men finnes någon som vågar tänka
och inte längre vill tro på fan
och ej vill tilltro åt präster skänka
och ej kan tro allt som säjs på stan
strax man skyndar på honom sätta
en munkorg som på en galen hund
för at hans omdöme något rätta
han buras in på en längre stund.

Vi ha en press som väl heter duga
och sanning den ju som valspråk bär
men ta mej fan jag hört nå'n ljuga
så fräckt som den, ja det hiskligt är
och huru löjligt ett blad kan vara
hur idiotisk en redaktör
man kan få se om man öppnar bara
ett nummer ej mer jag säga bör.

66,
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R M. 9052:67.

Och när som mänskan föds fram till världen
så är hon klädd i rakt ingenting
hon knappt lärt gå dock så har högfärden
så fan anamma det gripet kring
ty är hon klädd bättre än de andra
fått hatt och kappa och granna skor
strax börjar hon att sin nästa klandra
för något bättre hon strax sig tror.
Av alla sjukdomar som grasserar
och bringa människor till gravens brädd
rangsjukan den är som värst florerar
ty som man klädd är så blir man hädd
vad mannen är, vartill han kan duga
betyder intet - är han ej sprätt
och den som käckast förstår att ljuga
han drar sig fram på det bästa sätt.

67
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R M9052:68.

Och härförleden vid midnattstiden
man hörde klämtslagens hemska klang
och spräckta trummor som störde friden
yrvaket folket ur bädden sprang
och thalias tempel man då fick skåda
gå upp i rök vilket präktigt bål
och uti spriten var törstig låga
begärligt drack bolagsmännens skål.

Så löstes frågan om restaurering
förutan bråk uppå bästa sätt
och aldrig har väl nå'n dekorering
gått för sig bättre och mera lätt
finns nu en spjuver som vågar neka
att en teater till nytta är
då vill jag strax på bolagsmännen peka
vad sägs ha dessa ej gjort affär.

68.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. NR M. 9052:69

att

Det glunkas om här uti staden

indragning ske skall uppå polis

och till en början jag tror två av dem

det gäller extra naturligtvis

tänk om i längden nu så fortfarer

och hela styrkan blir överflöd

vi blåsa då i basun fanfarer

och trefalt leve vår fana röd.

69

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. NR M. 9052:70.

Fölsande visa sjöngs på arbetarföreningen i Ystad på 1880-
talet varvid även skioptikonbilder visades, vilka skildrade
händelseförloppet.

En skräddare som drunknade i en sjö.

I Tuna församling i januari månad

där drunknade en skräddare allt jämte vid en sjö
trallatralalla, trallatralalla.

Han var väl lite rusig han gånga till sjöstranden

han spände på sig skridskorna han drunkna som en katt
trallatralalla, trallatralalla.

Han ligger på sjöbottnen han ser de stjärnor blänka

han vinkar med kalla handen adjö min fästemo

trallatralalla, trallatralalla.

70
LUNDS UNIV. :
FOLKMINNES-
ARKIV

Färdvård!
Tätare förs.

Sammandrag.
min av två stro-
fer

Hera strofer
borttagna.

ACC. N:R M. 9052: 71.

Och viljen i veta vem visan diktat har
så är det Nils Rylander en skräddare så bård
trallatralalla, trallatralalla.

21
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. NR M.9052:72.

Den kloka flickan.

En gång levde en bonde som var mycket fattig. Han hade bara ett litet hus och en dotter. En dag sa dottern till honom att dom skulle be kungen om ett stycke jord så att dom kunde så lite korn och säd. Kungen var mycket snäll så han gav dem ett stycke jord. När dom så plöjde där så hitta dom en mortel i jorden, men där fanns ingen stöt till den. Morteln var av rent guld. Bonden ville genast lämna morteln till kungen men hans dotter sa att det var inte värt för då skulle kungen komma att fråga efter stöten också och då skulle det bli obehagligt för dom när dom inte kunde skaffa fram den. Men fadern brydde sej inte om vad dottern sa utan han gick till kungen och lämnade morteln. Kungen fråga då genast efter stöten och när bonden inte kunde lämna den så blev han kastad i fängelse. Bonden beklaga sej då och sa att han skulle ha lytt sin dotter. Kungen fråga då om han hade en dotter

22
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Krakka -
mohiet i
Fr. H. 1058.

A. 875

ACC. N:R M. 9052:73.

23
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

och om hon varnat honom. Bonden berättar då vad dottern sagt. Kungen tyckte då att dottern var mycket klok så han tog henne till drottning, om hon kunde uppfylla vissa föreskrifter.

Hon skulle komma till kungen inte naken, inte klädd, ~~inte~~ ~~ridande,~~ inte gående. Hon tog då ett fisknät på sej så var hon varken naken eller klädd och så släpa hon efter en häst framåt så varken red hon eller gick. Kungen tog då henne till drottning.

En tid därefter kom kungen förbi en samling bönder. Somliga av dem körde med hästar andra körde med oxar. En av bönderna hade tre hästar och en av dem var ett föl. Fölet sprang så bort och la sej hos oxarna. Nu börja bönderna bråka om vem som ägde fölet. Kungen avgjorde då tvisten så att fölet skulle tillhöra den bonde som hade oxarna där fölet låg. Men den andre bonden gick till drottningen och begärde råd. Hon sa åt honom att han skulle ställa sej på torget och fiska. När så kungen frågade ~~om~~ varför han fiskade där det ej fanns

ACC. N:R M. 9052:74.

vatten så skulle han svara att när oxar kunde få föl så kunde han nog få fisk där det inte fanns vatten. Bonden gjorde så och då förstod kungen att drottningen hade hjälpt bonden. Han blev arg och försköt drottningen men hon skulle få ta med det käraste hon ägde innan hon lämnade slottet. Drottningen gav då kungen en sömndryck och tog honom med sej till sin faders koja. När kungen vaknade så sa hon att hon hade tatt med sej kungen själv för det var det käraste hon ägde. Då förlät kungen henne och dom återvände till slottet.

24.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV